Vastaus tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025

Khall 14.9.2026 § 131

Valmistelija

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Tarkastuslautakunnan tulee kuntalain 121 §:n (410/2015) mukaisesti suorittaa arviointi siitä, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnin lähtökohtana ovat valtuuston tilikaudelle asettamat sitovat tavoitteet. Jos kunnan taseessa olisi kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan olisi arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä. Kuortaneen kunnalla ei taseessa ole alijäämää.

Kunnanvaltuusto käsitteli kokouksessaan 8.6.2026 § 20 tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2025 ja päätti pyytää arviointikertomuksessa pyydetyistä seikoista vastaukset tulosalueilta kunnanhallituksen käsiteltäväksi. Kunnanhallitus ottaa lisäksi kantaa koko arviointikertomuksen sisältöön sekä toimittaa vastaukset tiedoksi kunnanvaltuustolle ja tarkastuslautakunnalle. Tarkastuslautakunta voi tarpeen mukaan vielä pyytää tarkennusta kannanottoihin.

Tarkastuslautakunnan huomioita koskien on laadittu vastaukset. Tulosalueita koskevat vastaukset on pyydetty toimialajohtajien kautta, kunnan tytäryhtiöitä koskien yhtiöiden toimitusjohtajan kautta. Vastaus koskien taloutta ja kunnanhallituksen alaisia tulosalueita sekä kunnanhallituksen kannanotto koko arviointikertomuksen sisältöön on valmisteltu keskushallinnon toimesta.

Talous ja kunnanhallituksen alaiset tulosalueet

Kuortaneen kunnan osalta taseessa ei ole kattamatonta alijäämää ja arviointimenettelyyn johtavat raja-arvot eivät täyty.

Tilikauden tulos +331 466 euroa oli lähes 479 000 euroa alkuperäistä budjettia parempi. Taseen kumulatiivinen ylijäämä kasvoi 10 milj. euroon, lainakanta laski (2 592 eur/as) ja omavaraisuusaste nousi 67 %:iin. Lukion laajennus valmistui ajallaan ja budjetissa. TE-uudistus käynnistyi sujuvasti Kuntayhtymä Kympin kautta. Henkilöstön työhyvinvointikysely parani kaikilla 16 mitatulla osa-alueella. Työttömyysprosentti 6,8 % on maakunnan toiseksi pienin.

Vuosikate laski merkittävästi 2 278 000 eurosta 1 523 000 euroon, eli pudotusta 755 000 euroa. Lainanhoitokate laski 2,3:sta 1,5:een. Tulorahoituspohja heikkenee, vaikka tilikauden tulos näyttää hyvältä. Nettoinvestoinnit 1,9 milj. euroa ylittävät tulorahoituksen kantokyvyn. Verokertymä laski 1,07 % edellisvuodesta. Lautakunnan mielestä toiminta on vastuullista ja suunnitelmista. Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Vastaus:

Lautakunta on analysoinut kriisikuntakriteerien toteutumista hyvin. Kuortaneen kunnan osalta kriteerit eivät täyty. Lautakunta on kiinnittänyt huomiota vuoden 2026 tilinpäätöksen hyviin tunnuslukuihin esimerkiksi taloudellisen tuloksen ja lainakannan kehityksen osalta. Toisaalta lautakunta on myös tärkeästi kiinnittänyt huomiota tulorahoituksen heikkenemiseen. Asia tiedostetaan kunnan hallinnossa ja johtamisessa. Tulorahoituksen kehitys esimerkiksi valtionosuusrahoituksen kannalta onkin otettava keskeisesti huomioon kunnan toiminnan ja talouden tulevassa suunnittelussa. Investointitaso oli vuonna 2025 vielä korkeahko esimerkiksi lukion laajennushankkeen johdosta, mutta vuoden 2026 investointibudjetti on noin 1,4 milj. euroa ja vuoden 2027 osalta tavoitellaan edelleen matalampaa tasoa.

Lautakunta on myös tuonut aiheellisesti esille talousarvion ja -suunnittelun tavoitteiden ja mittareiden johtamisen uudesta kuntastrategiasta. Kuntastrategia huomioidaan vuoden 2027 talousarvion uudessa rakenteessa, ja talousarvion tavoitteet ja mittarit johdetaan kuntastrategiaan sisältyvistä painopisteistä.

Henkilöstö

Henkilöstön osalta lautakunta on huolissaan korkeasta keski-iästä, joka saattaa aiheuttaa tulevaisuudessa ongelmia eläköitymisten ja vastaavien muodossa. Tärkeää on valmistautua asiaan etukäteen, tiedostaen myös mahdolliset säästötoimenpiteet ja asukasmäärän supistuminen. Kunnan henkilöstö on keskimääräistä vanhempaa, tämän takia erityisesti toimenpiteet työhyvinvointiin ovat erittäin tärkeitä.

Vastaus:

Kunnassa huomioidaan henkilöstön eläköityminen ja varaudutaan tarpeenmukaisiin rekrytointeihin. Täyttölupamenettely on käytössä. Henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen panostetaan.

Sivistyslautakunnan alaiset tulosalueet

Kokonaisuudessaan lautakunta on tyytyväinen sivistyslautakunnan toimintaan ja tavoitteiden toteutumiseen.

Lautakunta on kuitenkin huolissaan seuraavista asioista:

Liikkuminen vähentynyt, terveydentila heikentynyt ja väsymys lisääntynyt koulussa. Kiusaaminen lisääntynyt yläkoulussa.

Lautakunta on lisäksi huolissaan liikkumisen määrän vähentymisestä ala- ja yläkouluissa. Yläkoulu ikäisistä terveyden kokee heikoksi joka kolmas ja puolet kokevat väsymystä.

Vastaus:

Uuden lainsäädännön myötä perusopetuksen koulut ovat velvoitettuja tekemään suunnitelman koulupäivän aikaisen liikunnan lisäämisestä. Suunnitelman toimeenpanemisen odotetaan lisäävän koulupäivän aikaista liikkumista.

Myös yläkoulu on päättänyt elokuun alusta alkaen kieltää puhelimen ja muiden älylaitteiden käytön koulupäivän aikana kokonaan. Liikunnallisuuden lisääminen sekä ruutuajan pieneneminen vaikuttavat molemmat osaltaan oppilaiden väsymykseen.

Puhelimen käytön kieltäminen pienentää osaltaa myös koulukiusaamista. Lisäksi Kuortaneen yhteiskoulu on mukana Turvallinen koulupäivä- hankkeessa, joka tarjoaa uusia toimintamalleja koulukiusaamiseen puuttumiseen.

Yläkoulussa on toteututtu kouluterveuskyselyyn vastaamisen jälkeen ilmanvaihdon uudistus, jonka on Kouluhenki-tutkimuksen mukaisesti todettu parantaneen koettua terveydentilaa ja vähentäneen väsymystä.

Lukiota on laajennettu, opiskelijamäärä ei ole kasvanut. Lautakunta on huolissaan, että markkinoiko kunta riittävästi omaa lukiotaan vai onko se vain urheiluopiston harteilla.

Vastaus:

Opiskelijamäärän pieni notkahtaminen johtui kahdessa merkittävässä lajissa tapahtuneista liittotason päätöksistä. Elokuussa 2026 opiskelijamäärä on noussut ennätyslukemiin. Kasvu johtuu uusista lajeista, jääkiekkoa pelaavien opiskelijoiden määrän palautumisesta entiselle tasolle sekä pesäpalloryhmän kasvamisesta.

Lukion houkuttelevuuden eteen on tehtävä jatkuvasti töitä yhdessä Kuortaneen urheiluopiston ja muiden yhteistyökomppaneiden kanssa. Toimintaperiaatteita (mukaanlukion markkinointi) onhyvä tarkastella tietyin väliajoin ja ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli se todetaan tarpeelliseksi.

Oppilaskohtaiset kustannukset ovat kasvaneet, sillä oppilasmäärät ovat pienentyneet. Toimintoja ei ole onnistuttu sopeuttamaan samassa suhteessa.

Vastaus:

Osa perusopetuksen kustannuksista on suoraa verrannollinen opiskelijamäärään (esim. ruokailu ja oppimateriaalit) mutta palkkakuluissa muutokset tapahtuvat portaittain oppilasmäärän pudotessa tietyn rajan yli ja opetusryhmien määrä pienenee.

Lautakunta on erityisen tyytyväinen toimiviin ja hyvässä kunnossa oleviin tiloihin. Edellisten vuosien tilaongelma on saatu pois. Erityisesti lukiossa asiat ovat hyvin. Lisäksi tapahtumia on vuoden aikana ollut paljon ja sivistyslautakunnan kustannukset ovat pysyneet hyvin talousarviossa.

Vastaus:

Kaikki toimitilat ovat ikäänsä nähdän hyvässä kunnossa. Alvarin koulun ongelmakohdat ovat pääosin saatu ratkaistua ja lukion lisäosan rakentaminen onnistui kalusteiden toimittamista lukuunottamatta hyvin. Yhteiskoululla on uudistettu ilmanvaihtoa ja kirjastossa ovat menellään muutostyöt. Nuorisotoimen ja varhaiskasvatuksen tilat ovat hyvässä kunnossa. Tilojen kunnossa pysymisen eteen tulee kuitenkin jatkuvasti kiinnittää huomiota.

<u>Teknisen lautakunnan alaiset tulosalueet</u>

Tekninen lautakunta on vuonna 2025 saavuttanut pääosin tavoitteensa ja investoinnit ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Lautakunta haluaa nostaa esille teknisen lautakunnan tavoitteiden toteutumisen seurantaan. Lautakunta toivoo, että tavoitteiden toteutuminen kerrotaan tarkemmin, eikä vain suurpiirteisesti. Lisäksi se, että tavoitteen toteutuminen vastaisi suoraan tavoitteeseen.

Esimerkiksi tavoite ”tuottamattoman omaisuuden fuusiokäyttö tai realisointi” on toteutunut ” Ylijäämätavaraa on myyty pois” tai tavoite ”henkilöstön osaamiseen panostaminen” on toteutunut ”koulutuspäiviin osallistuttu hyvin”.

Kysymys; Onko esimerkiksi tuottamatonta omaisuutta realisoitu, mitä ja milloin?

Vastaus:

Tavoitteena on ollut irtautua esimerkiksi Väentuvan kiinteistöstä. Tämä tavoite ei ole toteutunut, vaan vakavampia keskusteluja on käyty kuluvana vuonna 2026. Tekninen toimi on ollut alivuokralaisena ns. Sähköhallissa, mutta se tila on vapautettu takaisin Yritystilojen käyttöön joulukuussa 2024.

Kysymys; Onko ylijäämätavaraa myyty pois?

Vastaus:

On myyty pois sellaista tavaraa, jolla ei ole nähty olevan enää lisäkäyttöä kunnan omassa toiminassa. Kauppapaikkana on ollut sähköinen huutakauppapaikka Kiertonet. Tuotteita on ollut yksittäisiä ja kauppasummat vaihtelevat riippuen tavarasta 10 € - 1000 €.

Kysymys; Onko henkilöstön osaamiseen panostettu oikeasti ja miten?

Vastaus:

Henkilöstön osaamiseen on panostettu järjestämällä koulutuksia ja mahdollistamalla osallistuminen tehtävien kannalta tarpeellisiin täydennyskoulutuksiin työajalla.

Kysymys; Onko koulutuspäiviä pidetty, osallistuttu, kuinka paljon?

Vastaus:

On pidetty ja niihin on hyvin osallistuttu. Riippuu henkilöstä ja hänen omasta työtehtävästään, kuinka paljon vaaditaan koulutusta, mutta miltei jokainen on vähintään yhden koulutuspäivän käynyt vuonna 2025. Palkanlaskentaan kirjautuneita koulutuspäiviä on ollut teknisen toimen osalta yhteensä 29.

Ympäristölautakunnan alaiset tulosalueet

Ympäristölautakunta saavutti tavoitteensa pääosin hyvin vuonna 2025. Lautakunta pitää kiinteistöselvitystä onnistuneena vuonna 2025 ja siitä seurannutta kiinteistöverojen kasvua.

Vastaus:

Yksityisteitä hoidetaan ja tarpeen mukaan parannetaan, seuranta ja päätökset tapahtuvat tietoimikunnassa. Budjetoidut määrärahat pyritään hyödyntämään.

Ympäristötoimessa on toteutettu kiinteistöveroselvitys, jonka toteutukseen ja tuloksiin ollaan tyytyväisiä.

Osaamista varten rakennustarkastaja osallistuu muun muassa Yksityistiepäiville ja aikataulun onnistuessa sopiviin koulutuksiin sekä seuraa erilaisia tiepuolen hankkeita (esim. Tiesit-hankkeen seurantaryhmässä kunnan edustajana).

Lupa- ja rakentamisneuvontaa saa sähköpostilla ja puhelimitse sekä paikan päällä neuvonnalla.

Kuntakonserni

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asunnot teki 38.000 euron tappion, sillä on 3,5 milj. euroa vierasta pääomaa, peruskorjauksia ei ole tehty ja 20 asuntoa on tyhjillään. Kunnanhallitus on jo joutunut antamaan omistajaohjausta yhtiön jatkuvuuden turvaamiseksi. KiOy Kuortaneen Jäähalli teki 55.000 euron tappion.

Lautakunta toivoo, että asuntojen vuokrausasteeseen ja asuntojen viihtyvyyteen kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Markkinoidaanko vuokra-asuntoja riittävästi?

Vastaus:

Kiinteistö Oy Kuortaneen Asuntojen osalta on käynnissä asuntojen peruskorjaus heikkokuntoisimpien asuntojen osalta. Lisäksi käynnissä on kattojen parantamista. Peruskorjauksia edistämään kunnanvaltuusto on myöntänyt SVOP-sijoituksen koskien vuosia 2025 ja 2026. Asuntoja remontoidaan suunnitelmallisesti ja niiden viihtyvyyden parantamiseen kiinnitetään huomiota. Lisäksi kunnan ja yhtiön välillä on neuvoteltu myyntisaamisia ja lainan lyhennyksiä koskeva maksusuunnitelma, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt.

Tällä hetkellä Kiinteistö Oy Kuortaneen Asuntojen asuntoja on jonkin verran vapaana. Vuokrausaste on parantunut helmikuussa 2026 alkaen noin 6 % (pois lukien Koulumajat). Lukion lisääntynyt oppilasmäärä on vaikuttanut asuntojen vuokraustilanteeseen, mutta kaikille halukkaille on kyetty järjestämään asunto. Kiinteistö Oy Kuortaneen Asuntojen internet-sivuja on kehitetty vapaana olevien asuntojen markkinoinnin näkökulmasta.

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilojen talous on kunnossa, uusia yritysinvestointeja ei ole tehty.

Vastaus:

Kiinteistö Oy Kuortaneen Yritystilat arvioi aktiivisesti tarvetta yhtiön uusinvestointien osalta sekä seuraa vapaana olevia kiinteistömarkkinoita.

Huomionarvoista on, että Kuortaneen Asuntojen toimitusjohtaja on irtisanoutunut vuoden 2025 lopussa ja uuden toimitusjohtajan vastuulla on myös Kuortaneen Yritystilat vuoden 2026 alusta alkaen. Uuden toimitusjohtajan perehdyttämiseen kiinnitettävä huomiota.

Vastaus:

Asia tiedostetaan ja uuden toimitusjohtajan perehdyttämiseen kiinnitetään huomiota koskien molempia tytäryhtiöitä.

Kunnanhallituksen kannanotto koko arviointikertomuksen sisältöön

Tarkastuslautakunta on laatinut selkeän arviointikertomuksen toimialoittain sekä konserniyhtiöitä koskien. Arviointikertomuksesta nousevat esille tekijät, joihin kuntakonsernin kehittämisessä toivotaan kiinnitettävän huomiota.

Lautakunta nostaa esille tärkeyden kaiken ikäisten huomioon ottamisessa palvelujen tarjonnassa. Asia huomioidaan kunnan toimintojen suunnittelussa. Kunnan kehittämisen kannalta olisi kuitenkin hyvä tietää tarkemmin, missä kohtaa jokin ikäryhmä mahdollisesti jää kunnan palvelutarjonnassa vähemmälle.

Lautakunta nostaa esille myös markkinointiin panostamisen tärkeyden. Kuortaneen kunta panostaa kuntamarkkinointiin budjetin ja resurssien sallimissa rajoissa. Markkinoinnin tulokset ovat tilastollisesti olleet vuodesta toiseen hyvät, kun sitä verrataan markkinointiin käytettyyn rahamäärään. Kuntamarkkinoinnissa on onnistuttu saamaan paljon näkyvyyttä oikeanlaisilla ja budjettitehokkailla ratkaisuilla.

Esittelijä — Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus

1) esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee esittelytekstiin sisällytetyt vastaukset tiedoksi

2) antaa vastaukset tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietojen antaja — Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki, teemu.puolijoki@kuortane.fi, 050 406 6645

Kvalt 19.10.2026 § 33
359/00.01.01.03/2026

Päätös:

Edotus hyväksyttiin ja kunnanvaltuusto merkitsi annetut vastaukset tiedoksi.

Lisätietojen antaja — Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki, teemu.puolijoki@kuortane, 050 406 6645